SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1896

av Denis Begic och Karin Sundin (båda S)

Inhemsk produktion av drivmedel från skogens restprodukter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur förutsättningarna för inhemsk produktion av förnybara drivmedel från skogens rest- och biprodukter kan stärkas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skogen kan ge oss både jobb och trygghet

Sverige är ett av Europas mest skogrika länder. Ändå tankar vi i stor utsträckning bränsle som har pumpats upp, raffinerats och skeppats hit från andra sidan jorden. Det är varken klokt för klimatet, för plånboken eller för landets säkerhet.

När grenar, toppar, sågspån, bark och massaindustrins svartlut i dag blir kvar i skogen, eldas upp eller används till produkter med lågt förädlingsvärde går Sverige miste om en möjlighet. Med förgasning och annan modern teknik kan dessa restprodukter bli drivmedel, till exempel metanol, som kan ersätta fossil bensin och diesel och användas i tunga transporter, sjöfart och industri.

Det här är ingen ny idé. Socialdemokratiska ledamöter har i riksdagen drivit frågan om metanol och andra drivmedel ur skogsråvara och svartlut i snart tjugo år. Tekniken har sedan dess mognat. Det som saknas är politiskt mod och långsiktighet.

Inhemsk produktion är beredskapspolitik

Kriget i Europa och oron i omvärlden har visat hur sårbart ett land blir när viktiga förnödenheter måste importeras. Drivmedel är en sådan förnödenhet. Utan bränsle stannar livsmedelstransporterna, jordbruket, räddningstjänsten och försvaret.

En inhemsk produktion av förnybara drivmedel, baserad på svensk råvara, gör oss mindre beroende av oljeproducerande regimer och mindre utsatta för svängningar i världsmarknadspriset. Därför bör frågan inte bara behandlas som klimat- eller näringspolitik, utan också som en del av arbetet med Sveriges försörjningsberedskap och totalförsvar.

Jobben ska hamna i Sverige – och i hela Sverige

Nya bioraffinaderier behöver byggas nära råvaran. Det betyder jobb i skogslänen och på landsbygden, i bygder som alltför ofta har sett arbetstillfällen försvinna. Det gäller även mitt eget län, där Bergslagens skogar har präglat både arbetsliv och samhällsbygge i generationer.

Omställningen av transportsektorn kommer att skapa nya jobb. Frågan är var. Om Sverige inte bygger upp en egen produktion kommer vi att fortsätta importera färdiga biodrivmedel, och då hamnar jobben, investeringarna och kunskapen i andra länder.

Investeringar kräver långsiktiga spelregler

Ett bioraffinaderi är en investering som ska betala sig under lång tid. Ingen investerare satsar miljarder om spelreglerna kan ändras från ett år till nästa. Under den gångna mandatperioden har reduktionsplikten först sänkts kraftigt och sedan höjts igen. Den typen av ryckighet skrämmer bort just de investeringar Sverige behöver.

Socialdemokraterna har föreslagit Sverigebränslet, en stabil basinblandning av biodrivmedel som ger förutsägbar efterfrågan över tid. Men efterfrågan räcker inte ensam. Produktionen måste också komma till stånd här hemma. Bioekonomiutredningen föreslog i delbetänkandet Förnybart i tanken (SOU 2023:15) ett långsiktigt styrmedel i form av intäktsgarantier för tillkommande inhemsk produktion

av flytande förnybara drivmedel. Utredningen om styrmedel för ett fossilfritt samhälle har därefter lämnat betänkandet Vägen mot utfasning (SOU 2026:33). Underlagen finns. Regeringen bör nu ta ett samlat grepp och ta fram en strategi för hur inhemsk produktion av drivmedel från skogens restprodukter ska komma igång, med tydliga och långsiktiga villkor för den som vill investera.

En rättvis bedömning av miljöpåverkan

Alla biodrivmedel är inte likvärdiga. Det spelar roll om råvaran är restprodukter från ett hållbart svenskt skogsbruk eller om den är importerad och producerad under förhållanden vi inte har insyn i. Därför ska drivmedel bedömas utifrån sin samlade klimat- och miljöpåverkan, från råvara till tank.

En sådan helhetsbedömning måste också gälla skogen. Uttaget ska ske inom ramen för ett ansvarsfullt skogsbruk som värnar den biologiska mångfalden och skogens förmåga att binda kol. Fokus ska ligga på rest- och biprodukter, inte på att avverka mer för att producera bränsle.

Samtidigt ska regelverk och beskattning utformas så att de driver omställningen framåt. Det får inte bli så att hållbara drivmedel framställda av svenska restprodukter missgynnas i förhållande till andra alternativ med sämre klimatprestanda.

Avslutning

Skogen har byggt Sveriges välstånd en gång. Den kan göra det igen. Med en tydlig strategi, långsiktiga spelregler och en rättvis bedömning av miljöpåverkan kan Sverige minska utsläppen, stärka beredskapen och skapa jobb i hela landet. Det bör ges regeringen till känna.

Denis Begic (S) *Karin Sundin (S)*